

Research Article

Predicting Marital satisfaction based on Emaphy, Marital commitment and Attachment styles of married women in Tehran

Authors

Safura Ghafurian Ghahremani¹, Alieza Mahdavian^{2*}

1. MA student in university of science and culture.

2. Assistant professor at university of science and culture (Corresponding Author).

Abstract

Receive Date:
26/10/2020

Accept Date:
26/03/2021

Introductoin: Examining marital satisfaction can play an important decisive role in creating and maintaining a marital relationship and it has the strength of family focus. Therefore, this study aimed to predict marital satisfaction based on the variables of empathy, marital commitment, and attachment styles of married women in Tehran in 2021.

Method: The current research has been conducted by the correlation research method, and the sample volume includes 350 married women in Tehran, which were chosen via convenience sampling. For variable assessments, The Empathy Scale (Mehrabian & Epstein, 1972), Dimensions of Commitment Inventory (DCI) (Adams & Jones, 1997), Revised Adult Attachment Scale (RAAS) (Collins & Read, 1990), and Index of Marital Satisfaction (IMS) (Hudson, 1992) were used. Finally, data were analyzed by the standard multiple regression.

Results: The research result showed that the variables of Empathy, Marital commitment, and Attachment styles predict Marital satisfaction so that, the empathy subscales such as Expressive, participatory, reactive, emotional stability, and emotional impact directly and empathy for others and control indirectly related. Also, the dimensions of marital commitment were directly and avoidant, and ambivalent attachment styles inversely predict marital satisfaction.

Discussion and Conclusion: According to the research findings, it can be said the factors of empathy, marital commitment, and attachment styles have an important role and influence on the level of marital satisfaction and mental health of the family. Therefore, a detailed study of these factors' effects will help psychologists in intervention and counseling programs.

Keywords

Marital Satisfaction, Empathy, Marital commitment, Attachment Styles.

Corresponding Author's E-mail

mahdavian@usc.ac.ir

پیش‌بینی رضایت زناشویی بر مبنای متغیرهای همدلی، تعهد زناشویی و سبک‌های دلبستگی در زنان متأهل شهر تهران

نویسندگان

صفورا غفوریان قهرمانی^{۱*}، علیرضا مهدویان^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی خانواده، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران.

۲. استادیار گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

چکیده

مقدمه: بررسی رضایت زناشویی می‌تواند نقش تعیین‌کننده مهمی در ایجاد و تداوم رابطه زناشویی و استحکام کانون خانواده داشته باشد. این پژوهش با هدف پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس متغیرهای همدلی، تعهد زناشویی و سبک‌های دلبستگی زنان متأهل شهر تهران در سال ۱۳۹۹ انجام شد.

روش: پژوهش حاضر همبستگی می‌باشد و تعداد حجم نمونه شامل ۳۵۰ نفر از زنان متأهل که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند که به پرسشنامه همدلی عاطفی، مهرابیان و اپستین، پرسشنامه تعهد زناشویی آدامز و جونز، پرسشنامه تجدید نظر شده دلبستگی بزرگسالی کولیتز و رید و شاخص رضایت زناشویی هودسن پاسخ دادند. در نهایت داده‌ها با روش رگرسیون چندگانه تحلیل شد.

نتایج: نتایج پژوهش نشان داد که همدلی، تعهد زناشویی و سبک‌های دلبستگی رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند بطوری که خرده‌مقیاس‌های همدلی (بیانی، مشارکتی، ثبات عاطفی و اثرپذیری عاطفی) بصورت مستقیم و همدلی نسبت به دیگران و کنترل (معکوس و ابعاد تعهد زناشویی به صورت مستقیم و سبک‌های دلبستگی ناایمن اجتنابی و دوسوگرا به صورت معکوس رضایت زناشویی پیش‌بینی می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که عوامل همدلی، تعهد زناشویی و سبک‌های دلبستگی نقش مهم و تأثیرگذاری بر میزان رضایت زناشویی و سلامت روان نهاد خانواده دارد. لذا بررسی دقیق تأثیرات ناشی از این عوامل به متخصصان روانشناسی کمک کاربردی در برنامه‌های مداخله و مشاوره خواهد کرد.

تاریخ دریافت:

۱۳۹۹/۰۸/۰۵

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۰/۰۱/۰۶

کلیدواژه‌ها

رضایت زناشویی، همدلی، تعهد زناشویی، سبک‌های دلبستگی.

نشانی پست الکترونیکی

نویسنده مسئول

Mahdavian@Usc.ac.ir

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول است.

نتیجه رسید که همدلی رابطه مستقیمی با افزایش رضایت زناشویی دارد [۵].

سومین عامل پیش‌بینی‌کننده قوی و پایدار به نام تعهد زناشویی^۳ وجود دارد که موجب کیفیت و ثبات رابطه زناشویی می‌شود [۱۰].

تعهد زناشویی به این معناست که زن و شوهر تا چه حد برای روابط زناشویی و زندگی مشترک خود ارزش قائل هستند و تا چه اندازه انگیزه برای حفظ و تداوم پیوندشان دارند [۱۱]. در واقع یکی از ارکان اساسی هر ازدواج موفق، تعهد است که به عنوان یک تصمیم برای زندگی زناشویی، یک ارتباط مؤثر و یک وابستگی روانی به شریک زندگی است [۱۲]. بر این اساس تعهد در ازدواج به سه نوع تقسیم می‌شود: ۱- تعهد نسبت به همسر: بر اساس ماندن زوجین در رابطه تعریف می‌شود؛ مانند جاذبه زناشویی که خود شامل: عشق، رضایت، فداکاری و سرسپردگی. ۲- تعهد اخلاقی: فرد به قول خود در ازدواج که یک نهاد اجتماعی است وفادار است و برای حفظ و تداوم این امر مقدس متعهد می‌شود که در رابطه بماند مانند: مسئولیت‌پذیری زوجین برای حفظ ازدواج و احترام به آن. ۳- تعهد اجباری: شامل احساس به دام افتادگی و پیامدهای مالی، عاطفی و اجتماعی که مانع خاتمه دادن به روابط زناشویی است [۱۳]. مطالعات در زمینه تعهد زناشویی مطرح کردند که ابراز عشق بیشتر و رضایت زناشویی با سطوح بالای تعهد زناشویی همراه است و سطوح پایین آن با دلزدگی زناشویی رابطه دارد [۱۴]. استرچمن^۴ و گابل^۵ مدل جدیدی از تعهد زناشویی را ارائه داده‌اند: ۱- تعهد به گرایش: علاقه و تمایل فرد به حفظ و تداوم رابطه زناشویی. ۲- تعهد به اجتناب: تمایل فرد برای اجتناب از اتمام و فسخ رابطه مشترک [۱۵]. در یکی از پژوهش‌های اخیر که توسط علیزاده فرد و رزاقی که تحت عنوان بررسی مدل ساختاری رابطه رضایت زناشویی با بنیانهای اخلاقی و تعهد زناشویی اخیراً انجام شده است گویای این مطلب است که تعهد زناشویی و بنیان‌های اخلاقی با رضایت زناشویی رابطه معناداری دارد یعنی سطوح بالاتر تعهد پیش‌بینی‌کننده سطح بالاتر رضایت زناشویی می‌باشد [۱۶].

چهارمین عامل از عوامل مهم استحکام بخش در رابطه می‌توان به سبک‌های دلبستگی زوجین^۶ اشاره کرد. زیرا دلبستگی چارچوبی برای زوج فراهم می‌کند که به فهم دقیق و بهتر روابط و شیوه‌های مقابله با تعارضاتشان به آنها کمک می‌کند [۱۷]. بر اساس نظریه بالبی^۷، دلبستگی یعنی تجارب

ازدواج^۱ مهمترین مرحله در آغاز چرخه زندگی خانوادگی است که در آن انتخاب همسر صورت می‌گیرد. موفقیت در مراحل بعدی زندگی به موفقیت در این مرحله بستگی دارد [۱]. همچنین بعنوان عامل زیربنایی و بنیادین تعهد محکم و اساسی بین زن و مرد است [۲]. آنچه از خود ازدواج مهم تر بشمار می‌رود موفقیت در ازدواج یا سازگاری بین زوجین است [۳]. مهمترین ملاک برای خانواده سالم، کیفیت روابط زناشویی و سطح رضایتمندی زوجین از زندگی مشترک می‌باشد [۴].

عامل مهم دیگر در ثبات خانواده، رضایت زناشویی^۲ است که می‌توان آن را به عنوان احساس رضایت و لذت بردن زن و شوهر در تمامی ابعاد ازدواج و زندگی مشترک در نظر گرفت [۵] و این خشنودی ایجاد شده، از پذیرش غیر مشروط زوجین توسط یکدیگر است [۶]. به این معنا که انطباقی بین وضعیت موجود و وضعیت مورد انتظار فرد از زندگی زناشویی از یک بعد و ارزیابی ذهنی هر یک از زوجین از رابطه و سازگاری آنها در همه موقعیت‌های زندگی که بطور کلی دو نفر در آن تفاهم دارند از بعد دیگر می‌باشد [۷]. در واقع، ارتباط مؤثر زوجین علاوه بر این که با کاهش طلاق ارتباط دارد، میزان رضایت زناشویی را پیش‌بینی کرده و از کاهش تدریجی آن در طول زمان ممانعت می‌کند [۸].

بررسی‌ها نشان می‌دهد از جمله عواملی که به زوجین کمک می‌کند تا بتوانند با الگوهای ارتباطی ناکارآمد به نحوه صحیحی مقابله کرده و رضایت بیشتری از زندگی زناشویی خویش داشته باشند، عامل همدلی می‌باشد. به عبارت دیگر، همدلی عبارت از درک متقابل زوجین از طریق مکالمه و گفتگوی آگاهانه و همچنین ایجاد محیط امن برای ارضای نیازهای عاطفی و گسترش روابط صمیمانه با یکدیگر است. این عامل توانایی مهمی را در فرد بوجود می‌آورد تا خود را با احساسات و افکار دیگران هماهنگ کند و او را به فضای اجتماعی پیوند بزند تا برای کمک کردن دیگران آماده شود و از آسیب رساندن به دیگران جلوگیری کند. تحقیقات نشان دادند که همدلی زناشویی موجب کاهش ناراحتی و افزایش احساس امنیت و افزایش رضایت در روابط زوجین می‌شود و همچنین عدم پذیرش عاطفی زوجین توسط همسر، مانند عدم ابراز احساسات و نداشتن همدلی از عوامل مؤثر در نارضایتی زناشویی است [۹].

پژوهش دیگری، تحت عنوان رابطه سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی با میانجیگری بخشش و همدلی به این

⁵ Gable, S. L.

⁶ Couples Attachment styles

⁷ Bowlby, J.

¹ Marriage

² Marital satisfaction

³ Marital commitment

⁴ Strachman, A.

[۱۹] که با داشتن ۳ متغیر پیش بین و یک متغیر ملاک برای تکمیل حجم نمونه تعداد ۴۷۵ نفر لازم بود اما بخاطر شرایط شیوع بیماری کرونا از طریق فضای مجازی (لینک پرسشنامه در واتساپ، تلگرام و اینستاگرام قرار داده شد) افرادی که تمایل به همکاری داشتند و واجد شرایط بودند به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند. بنابراین، افراد با روش نمونه‌گیری در دسترس و داوطلبانه انتخاب شدند که در نهایت نمونه پژوهش حاضر شامل ۳۵۰ نفر زنان متأهل شهر تهران بودند

ملاک‌های ورود

- ساکن تهران بودن
- سن: ۲۰ تا ۶۰ ساله
- تحصیلات حداقل دیپلم
- حد اقل ۲ سال زندگی مشترک با همسر

ملاک‌های خروج

- ناقص پاسخ دادن پرسشنامه
- مطلقه بودن آزمودنی
- ابتلا به بیماری‌های جسمانی و روانی جدی که مستلزم مصرف داروهای روانپزشکی است.
- سوء مصرف مواد (گزارش فرد در پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی) بودند.

ابزارهای پژوهش

در این پژوهش از ابزارهایی که در زیر به آنها اشاره شده، استفاده گردیده است.

- ۱- پرسشنامه همدلی عاطفی^۴ مهربابان و اپستین^۵: این مقیاس در سال ۱۹۷۲ توسط مهربابان و اپستین بوجود آمد. این مقیاس دارای ۳۳ پرسش و ۷ خرده مقیاس، همدلی واکنش، همدلی بیانی، همدلی مشارکتی، اثرپذیری عاطفی، ثبات عاطفی می‌باشد که به صورت ۵ گزینه‌ای طراحی شده است. کاملاً موافقم ۱-، موافقم ۲-، نظری ندارم ۳-، مخالفم ۴- و کاملاً مخالفم ۵- می‌باشد. ۱۷ پرسش بصورت مثبت و ۱۶ پرسش دیگر به صورت معکوس هستند: پرسش‌های ۳-۴-۶-۱۱-۱۲-۱۳-۲۰-۲۱-۲۳-۲۴-۲۶-۲۸-۳۰-۳۲-۳۳-

پرسش‌های منفی و بقیه ی پرسش‌ها، پرسش‌های مثبت را تشکیل داده‌اند. در پژوهشی با استفاده از این مقیاس و به وسیله ی مهربابان و اپستین [۲۰]. در مورد ۲۰۲ مرد و زن (به گونه مساوی) انجام گرفت و ضریب پایایی مقیاس ۰/۸۴ گزارش شد و در پژوهش نسخه فارسی این مقیاس ضریب پایایی آلفای کرونباخ ۰/۵۶ و ضریب روایی همسانی درونی

اولیه فرد، همان پیوند عاطفی-هیجانی نسبتاً پایداری است که بین کودک و مادر و یا مراقبان اولیه بوجود می‌آید. معتقد است دلبستگی در روابط مادر و کودک به شکل روابط عاشقانه و صمیمانه در بزرگسالی به فرد انتقال می‌یابد و بر شناخت، رفتار و هیجانات فرد در هر دوره از زندگی اش از نوزادی تا بزرگسالی تاثیرگذار است. هر زمان نظام دلبستگی فرد مورد تهدید قرار گیرد موجب آزار، رنجش و حتی آسیب در فرد می‌شود. هازن^۱ و شیور^۲ [۱۸] معتقدند که بزرگسالان ایمن از اعتماد به نفس بالاتر، مهارت‌های اجتماعی بیشتر و توانایی ایجاد صمیمیت در برقراری روابط عاطفی سالم و نسبتاً پایدار و از رضایتمندی بیشتری برخوردارند. افراد نایمن اجتنابی ممکن است علاقه مند به ایجاد و برقراری روابط عاطفی و صمیمی‌باشند اما باز هم از این نوع روابط ناراضی هستند و تمایلی به ایجاد صمیمیت روابط در دراز مدت ندارند و از مهارت‌های اجتماعی کمتری برخوردارند. احمدی اردکانی و فاطمی عقدا، در پژوهشی تحت عنوان رابطه سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی با میانجی‌گری بخشش و همدلی: با بررسی یک مدل گزارش کردند که سبک‌های دلبستگی بطور مستقیم بر رضایت زناشویی و بطور غیر مستقیم از طریق نقش عامل میانجی بخشش و همدلی بر رضایت زناشویی اثرگذار بودند [۵].

مطابق با ادبیات پژوهش و نیز آنچه تا اینجا ذکر گردید، رضایت زناشویی یک عامل پیش‌بینی کننده قوی در نحوه برقراری ارتباط زوجین و یک متغیر مهم در شکل دهی یک ازدواج موفق بشمار می‌رود. با توجه به افزایش روز افزون شکست در زندگی زناشویی و آسیب‌های عمیق و گسترده‌ای که به تبع آن به‌مراه دارد، این پژوهش بمنظور یافتن پاسخ این سوال که تا چه اندازه می‌توان رضایت زناشویی را براساس متغیرهای همدلی، تعهد زناشویی و سبک‌های دلبستگی پیش‌بینی کرد، انجام شده است.

روش

نوع پژوهش

این یک پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی^۳ است و از تحلیل رگرسیون چندگانه در آن استفاده شده است.

آزمودنی

الف) جامعه آماری در این پژوهش زنان متأهل شهر تهران در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ می‌باشند که حداقل ۲ سال از مدت ازدواج آنان سپری شده است.

ب) حجم نمونه متناسب با مدل یابی معادلات ساختاری

4. The Empathy Scale

5. Epstein, N.

1. Hazan, C.

2. Shaver, P. R.

3. Correlation

۴- شاخص رضایت زناشویی^۶: این مقیاس در سال ۱۹۹۲ توسط والتر دلبیو هودسن^۷ بوجود آمده است. یک پرسشنامه ۲۵ سوالی است که برای اندازه‌گیری میزان، شدت و دامنه مشکلات زن و شوهر در رابطه زناشویی تدوین شده است. این مقیاس دارای ۲ نمره برش است. یکی نمره ۳۵ که نمرات کمتر از آن نشانه عدم مشکلات مهم بالینی رابطه است. نمرات بیشتر از ۳۵ دلالت بر وجود مشکلات بالینی قابل ملاحظه دارد. دومین نمره برش ۷۰ است نمرات بالای ۷۰ تقریباً نشان دهنده آن است که مراجع دارای مشکلات بیشتری می‌باشد. پایایی این پرسشنامه از نظر سازنده اصلی آن ۰/۹۶ به دست آمده است [۲۵]. در پایایی نسخه فارسی آن آلفای کرونباخ در زنان ۰/۹۶ و در مردان ۰/۹۴ به دست آورده است. رضایت زناشویی هودسن از یک روایی همزمان بسیار خوب برخوردار است، و با آزمون "سازگاری زناشویی لاک - والاس" همبستگی معناداری نشان می‌دهد. همچنین این شاخص، از روایی بسیار خوب و با معنایی برای متمایز کردن زوج‌های مشکل‌دار و زوج‌های ظاهراً بدون مشکل برخوردار است. صداقت در پژوهش خود بین این آزمون و آزمون انریچ همبستگی برابر با ۰/۸۵۷- به دست آورد [۲۵].

شیوه انجام پژوهش

اجرای پژوهش حاضر نیز باتوجه به اشاعه ویروس کرونا و توجه به حفظ سلامتی افراد، به صورت غیرحضوری و از طریق پرسشنامه آنلاین در فضاهای مجازی اجرا گردید؛ بدین صورت که در پرسشنامه آنلاینی که با استفاده از گوگل فرم تدوین شد، در آغاز آن شرح مختصری از اهداف پژوهش و نیز اطمینان‌بخشی در خصوص حفظ محرمانگی اطلاعات آزمودنی‌ها داده شد و سپس لینک پرسشنامه در فضاهای مجازی (تلگرام، واتس‌آپ و اینستاگرام)، در اختیار آن دسته از زنان متأهلی قرار گرفت، که داوطلبانه برای پاسخ به پرسشنامه‌ها، اعلام آمادگی کرده بودند.

شیوه تحلیل داده‌ها

اطلاعات داده‌های آماری پس از استخراج، خلاصه و طبقه‌بندی شد و با ترسیم جداول توزیع فراوانی از طریق نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ و همچنین شاخص آمار توصیفی شامل: میانگین، انحراف استاندارد و درصدهای توزیع فراوانی محاسبه شد. از آنجا که این پژوهش قصد بررسی پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس متغیرهای همدلی، تعهد زناشویی و سبک‌های دلبستگی را داشته است، در قسمت تحلیل

خرده مقیاس‌ها از ۰/۴۰ تا ۰/۶۵ به دست آمد [۲۱].

۲- پرسشنامه تعهد زناشویی^۱: این پرسشنامه در سال ۱۹۹۷ توسط آدامز و جونز تهیه شده است و دارای ۴۴ سؤال و سه بعد تعهد زناشویی را می‌سنجد این ابعاد عبارتند از: تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری می‌باشند. این پرسشنامه بر روی یک مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت کاملاً مخالفم (۱) و کاملاً موافقم (۵) نمره‌گذاری می‌شود پرسشنامه همچنین دارای نمره گذاری معکوس است. بالاترین نمره‌ای که فرد می‌تواند اخذ نماید برابر ۱۷۲ و پایین‌ترین نمره ۴۴ می‌باشد. آدامز و جونز در شش پژوهش گوناگون به منظور به دست آوردن پایایی و روایی پرسشنامه، آن را بر روی ۴۱۷ نفر متاهل، ۳۴۷ نفر مجرد و ۴۶ نفر مطلقه اجرا کردند. در این مطالعات همبستگی هر سؤال با نمره کل آزمون بالا و معنادار بود. میزان پایایی هر یک از مقیاس‌های این آزمون را بر روی نمونه مذکور: تعهد شخصی ۰/۹۱، تعهد اخلاقی ۰/۸۹ و تعهد ساختاری ۰/۸۶ [۱۲]. و در پژوهش دیگری آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های تعهد شخصی ۰/۶۶، تعهد اخلاقی ۰/۷۶ و تعهد ساختاری ۰/۷۸ و برای کل پرسشنامه ۰/۸۷ بدست آمد [۲۲].

۳- پرسشنامه تجدید نظر شده دلبستگی بزرگسالی^۲: این مقیاس در سال ۱۹۹۰ توسط کولینز و رید بوجود آمده است و مشتمل بر ۱۸ ماده می‌باشد که از طریق علامت‌گذاری روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای از نوع لیکرت سنجیده می‌شود. با تحلیل عوامل ۳ زیر مقیاس که هر مقیاس شامل ۶ ماده است مشخص می‌شود ۳ زیر مقیاس عبارتند از: وابستگی (D)^۳: میزانی را که آزمودنی‌ها به دیگران اعتماد می‌کنند و به آنها متکی می‌شوند و به این صورت که آیا در مواقع لزوم قابل دسترسی اند، اندازه‌گیری می‌کند. - نزدیک بودن (C)^۴ میزان آسایش در رابطه با صمیمیت و نزدیکی هیجانی را اندازه‌گیری می‌کند. - اضطراب (A)^۵: ترس از داشتن رابطه را می‌سنجد.

کولینز و رید (۱۹۹۰)، اعتبار زیر مقیاس این پرسشنامه را هم از طریق آلفای کرونباخ و هم از روش باز آزمایی پس از دو ماه باز آزمون، بین ۰/۶۹ تا ۰/۷۵ گزارش کرده‌اند و در ایران نیز پاکدامن روایی و اعتبار نسخه فارسی این مقیاس را در حد مطلوبی گزارش کرده است [۲۳]. آلفای کرونباخ در تمامی موارد مساوی یا بیش از ۰/۸۰ است، آزمون از اعتبار بالایی برخوردار است [۲۴].

^۵.Anxity

^۶.Index of Marital Satisfaction(IMS)

^۷.Hudson, W. W

^۱. Dimensions of Commitment Inventory (DCI)

^۲.Revised Adult Attachment Scale(RAAS)

^۳.Dependance

^۴.Closeness

گروه سنی ۳۰-۴۰ سال با ۴۲/۹ درصد و سطح تحصیلات مقطع کارشناسی با ۴۱/۱ درصد، زنان خانه دار با ۴۳/۷ درصد و افراد با یک فرزند، ۳۱/۴ درصد در نهایت در وضعیت مدت زمان ازدواج آزمودنی‌ها مربوط به گروهی که ۲-۱۰ سال با ۵۱/۴ درصد بود. آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده‌اند.

استنباطی از مدل تحلیل رگرسیون چندگانه به روش اینتر^۱ برای استخراج داده‌ها استفاده شد.

نتایج

پژوهش حاضر بر روی ۳۵۰ نفر از زنان متأهل انجام گرفت. طبق یافته‌های پژوهش بیشترین درصد فراوانی به

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار
رضایت زناشویی	۳۵۰	۲/۹	۱/۴۲
همدلی	۳۵۰	۳/۴	۰/۳۱
همدلی واکنشی	۳۵۰	۳/۷	۰/۴۵
همدلی بیانی	۳۵۰	۳/۳	۰/۴۸
همدلی مشارکتی	۳۵۰	۴/۳	۰/۴۳
اثرپذیری عاطفی	۳۵۰	۳/۱	۰/۶۳
ثبات عاطفی	۳۵۰	۳/۲	۰/۶۳
همدلی با دیگران	۳۵۰	۳/۶	۰/۵۵
کنترل	۳۵۰	۳/۱	۰/۹۲
تعهد زناشویی	۳۵۰	۰/۳	۰/۱۴
تعهد به همسر	۳۵۰	۳/۱	۰/۳۷
تعهد به ازدواج	۳۵۰	۲/۸	۰/۳
احساس تعهد	۳۵۰	۳/۱	۰/۲۴
دلبستگی	۳۵۰	۱/۹	۰/۲۷
دلبستگی اجتنابی	۳۵۰	۲/۲	۰/۴۳
دلبستگی اضطرابی	۳۵۰	۱/۴	۹/۹
دلبستگی ایمن	۳۵۰	۲/۲	۰/۵۱

۰/۹۲ می‌باشد. تعهد زناشویی میانگین و انحراف معیار آن ۰/۳ و ۰/۱۴، تعهد به همسر، میانگین و انحراف معیار ۳/۱ و ۰/۳۷، تعهد به ازدواج میانگین و انحراف معیار ۲/۸ و ۰/۳، احساس تعهد میانگین و انحراف معیار ۳/۱ و ۰/۲۴ می‌باشد. میانگین و انحراف معیار دلبستگی ۱/۹ و ۰/۲۷، دلبستگی اجتنابی میانگین و انحراف معیار ۲/۲ و ۰/۴۳، دلبستگی اضطرابی با میانگین و انحراف معیار ۱/۴ و ۹/۹ و دلبستگی ایمن با میانگین و انحراف معیار ۲/۲ و ۰/۵۱ می‌باشد.

همان‌طور که در جدول (۱) مشاهده می‌شود میانگین و انحراف معیار متغیر رضایت زناشویی ۲/۹ و ۱/۴۲، همدلی میانگین و انحراف متغیر ۳/۴ و ۰/۳۱، همدلی واکنشی میانگین و انحراف معیار ۳/۷ و ۰/۴۵، همدلی بیانی میانگین و انحراف معیار آن ۳/۳ و ۰/۴۸، همدلی مشارکتی میانگین و انحراف معیار ۴/۳ و ۰/۴۳، اثرپذیری عاطفی میانگین و انحراف معیار ۳/۱ و ۰/۶۳، ثبات عاطفی میانگین و انحراف معیار ۳/۲ و ۰/۶۳، همدلی نسبت به دیگران میانگین و انحراف معیار ۳/۶ و ۰/۵۵، کنترل میانگین و انحراف معیار ۳/۱ و ۰/۹۲، تعهد زناشویی میانگین و انحراف معیار ۰/۳ و ۰/۱۴، تعهد به همسر میانگین و انحراف معیار ۳/۱ و ۰/۳۷، تعهد به ازدواج میانگین و انحراف معیار ۲/۸ و ۰/۳، احساس تعهد میانگین و انحراف معیار ۳/۱ و ۰/۲۴، دلبستگی میانگین و انحراف معیار ۱/۹ و ۰/۲۷، دلبستگی اجتنابی میانگین و انحراف معیار ۲/۲ و ۰/۴۳، دلبستگی اضطرابی میانگین و انحراف معیار ۱/۴ و ۹/۹ و دلبستگی ایمن میانگین و انحراف معیار ۲/۲ و ۰/۵۱ می‌باشد.

نتایج تحلیل رگرسیون متغیرهای پژوهش

جدول ۲. نتایج تحلیل رگرسیون خرده‌مقیاس‌های همدلی در پیش‌بینی رضایت زناشویی

ضریب تعیین تصریح شده		ضریب تعیین		ضریب همبستگی		خلاصه مدل
۰/۰۸۹		۰/۱۰۸		۰/۳۲۸		
سطح معناداری	F آزمون	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموعه مربعات		آزمون تحلیلی واریانس
۰/۰۰۱	۵/۷۲۹	۱۰/۴۷۴	۷	۷۳/۳۱۷	۶۰۶/۹۵۷	رگرسیون
		۱/۸۲۸	۳۳۲			باقیمانده
				۶۸۰/۲۷۴	کل	
سطح معناداری	t آزمون	ضرایب استاندارد شده		ضرایب استاندارد نشده		ضرایب رگرسیون
				خطای استاندارد نشده	ضریب β	

¹ Inter's Method

۰/۰۰۱	۴/۴۰۵		۰/۹۴۴	۴/۱۵۹	ضرب ثابت
۰/۴۳۷	-۰/۷۷۹	-۰/۰۴۵	۰/۱۷۹	-۰/۱۴۰	همدلی واکنشی
۰/۰۲۴	۲/۲۶۳	۰/۱۳۳	۰/۱۷۲	۰/۳۹۰	همدلی بیانی
۰/۶۵۶	۰/۴۴۶	۰/۰۲۶	۰/۱۸۷	۰/۰۸۴	همدلی مشارکتی
۰/۰۱۴	۲/۴۸۳	۰/۱۷۴	۰/۱۵۶	۰/۳۸۹	اثرپذیری عاطفی
۰/۰۰۲	۳/۱۳۵	۰/۲۱۲	۰/۱۵۲	۰/۴۷۷	ثبات عاطفی
۰/۰۲۷	-۲/۲۲۹	-۰/۱۲۴	۰/۱۴۱	-۰/۳۱۴	همدلی با دیگران
۰/۰۱۵	-۲/۴۴۷	-۰/۱۵۶	۰/۰۹۹	-۰/۲۴۱	کنترل

خرده مقیاس های همدلی بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد و سطح معنی داری ($P < 0.05$) نشان می دهند. بنابراین در میان خرده مقیاس های همدلی واکنشی معنا دار نشد در حالی که متغیرهای دیگر همدلی از جمله: همدلی بیانی، همدلی مشارکتی، ثبات عاطفی و اثرپذیری عاطفی رابطه مستقیم همدلی با دیگران و کنترل در رابطه معکوس متغیر رضایت زناشویی را پیش بینی می کنند.

نتایج یافته های مندرج در جدول ۲ نشان دهنده ضریب همبستگی $R = 0.32$ و $F = 5.72$ ($P < 0.05$) می باشد. ضریب تعیین نشان می دهد که ۱۰ درصد تغییرات متغیر ملاک رضایت زناشویی توسط متغیرهای پیش بین تعیین می شود و همچنین در مدل رگرسیون متغیرهای پیش بین خرده مقیاس های همدلی به غیر از همدلی واکنشی روی متغیر ملاک رضایت زناشویی معنی دار است. مقدار آماره t

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون ابعاد زناشویی در پیش بینی رضایت زناشویی

ضرب تعیین تصریح شده		ضرب تعیین		ضرب همبستگی		خلاصه مدل
۰/۵۵۸		۰/۵۶۱		۰/۷۴۹		
سطح معناداری	آزمون F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموعه مربعات		آزمون تحلیلی واریانس
۰/۰۰۱	۱۴۷/۶۳۱	۱۳۱/۷۲۶	۳	۳۹۵/۱۱۷	۳۹۵/۱۱۷	رگرسیون
		۰/۸۹۲	۳۴۶	۳۰۸/۷۲۲	۳۰۸/۷۲۲	باقیمانده
			۳۴۹	۷۰۳/۸۹۹	۷۰۳/۸۹۹	کل
سطح معناداری	آزمون t	ضرایب استاندارد شده		ضرایب استاندارد نشده		ضرایب رگرسیون
				خطای استاندارد نشده	ضرب β	
۰/۲۷۵	۱/۰۹۴			۱/۱۰۷	۱/۲۱۱	ضرب ثابت
۰/۰۰۱	۷/۵۳۹	۰/۲۷۸		۰/۱۴۲	۱/۰۶۸	تعهد به همسر
۰/۰۰۱	۹/۸۹۲	۰/۳۸۵		۰/۱۸۲	۱/۷۹۷	تعهد به ازدواج
۰/۰۰۱	۹/۴۸۷	۰/۳۶۸		۰/۲۲۵	۲/۱۳۴	احساس تعهد

تعهد زناشویی و ابعاد آن روی متغیر ملاک رضایت زناشویی معنی دار است. مقدار آماره t ابعاد تعهد زناشویی بزرگتر از ۱/۹۶ می باشد و سطح معنی داری ($P < 0.05$) نشان می دهند. در نتیجه ابعاد زناشویی در یک رابطه مستقیم متغیر رضایت زناشویی را پیش بینی می کنند.

بر اساس نتایج مندرج در جدول ۳ نشان دادند ضریب همبستگی $R = 0.74$ و $F = 147.63$ ($P < 0.05$) می باشد. ضریب تعیین نشان می دهد که ۵۶ درصد تغییرات متغیر ملاک رضایت زناشویی توسط متغیرهای پیش بین تعیین می شود و همچنین در مدل رگرسیون متغیرهای پیش بین

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون سبک های دلبستگی در پیش بینی رضایت زناشویی

ضرب تعیین تصریح شده		ضرب تعیین		ضرب همبستگی		خلاصه مدل
۰/۰۸۵		۰/۰۹۲		۰/۳۰۴		
سطح معناداری	آزمون F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموعه مربعات		آزمون تحلیلی واریانس
۰/۰۰۱	۱۱/۷۵۴	۲۱/۷۰۰	۳	۶۵/۱۰۱	۶۵/۱۰۱	رگرسیون
		۱/۸۴۶	۳۴۶	۶۳۸/۷۹۷	۶۳۸/۷۹۷	باقیمانده
			۳۴۹	۷۰۳/۸۹۹	۷۰۳/۸۹۹	کل
سطح معناداری	آزمون t	ضرایب استاندارد شده		ضرایب استاندارد نشده		ضرایب رگرسیون
				خطای استاندارد نشده	ضرب β	
۰/۰۰۱		۴/۸۰۲		۰/۶۴۳	۳/۰۸۹	ضرب ثابت
۰/۰۳۳	-۲/۱۴۶	-۰/۱۲۱		۰/۱۸۴	-۰/۳۹۵	دلبستگی اجتنابی
۰/۰۰۱	-۳/۹۷۴	-۰/۳۴۷		۰/۰۸۹	-۰/۳۵۳	دلبستگی اضطرابی
۰/۵۵۲	۰/۵۹۵	۰/۰۳۴		۰/۱۵۸	۰/۰۹۴	دلبستگی ایمن

بالعکس، هرچه مهارت همدلی کردن همسر ضعیف باشد و زوجین احساسات عواطف شان را در روابط زناشویی کنترل کنند و بروز ندهند فرد احساس می‌کند در زندگی تنه‌است و مسئول حل مشکلات، خودش می‌باشد و به اجبار بار روانی زیادی را بدوش می‌کشد در نتیجه همین امر باعث بوجود آوردن تعارضات و سوء تفاهم در زندگی مشترک می‌شود که سطح رضایت از زندگی زناشویی را کاهش و حتی در بعضی موارد منجر به طلاق می‌شود.

همچنین نتایج پژوهش نشان دادند که تعهد زناشویی و ابعاد آن (تعهد به همسر، تعهد به ازدواج و احساس تعهد) در یک رابطه مستقیم رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند. با این توضیح که تعهد زناشویی یکی از عوامل کلیدی تاثیرگذار بر میزان رضایت زناشویی می‌باشد. یعنی هر چقدر سطح تعهد در رابطه بالاتر باشد به همان میزان سطح رضایتمندی از زندگی مشترک بالاتر می‌رود. در یکی از پژوهش‌های اخیر که توسط علیزاده فرد و رزاقی [۱۶] انجام شده است یافته‌های آن با نتایج پژوهش حاضر همسو می‌باشد و همچنین گزارش‌های مطالعات متعدد دیگری [۳۲]، [۳۳]، [۱۳]، [۳۴]، حاکی از وجود رابطه میان تعهد زناشویی و رضایت زناشویی دارند که با نتایج این پژوهش همسویی دارند.

لازم به ذکر است که نتایج ابعاد تعهد زناشویی در این پژوهش نشان دهنده رابطه مستقیم با رضایت زناشویی می‌باشند بطوری که بعد تعهد به همسر که همان تعهد عاطفی است به علاقه و تمایل فرد برای تداوم رابطه زناشویی اشاره می‌کند تحت تاثیر جذابیت همسر یا همان عشق و علاقه به همسر و جذاب بودن رابطه زناشویی و میزان مشارکت همسران در امور مشترک زندگی و خود پنداره فرد در ازدواج مورد بحث می‌باشد با میزان رضایتمندی از زندگی زناشویی رابطه مستقیم دارد. هرچه این بعد افزایش یابد روی سطح رضایت زناشویی اثرگذار می‌باشد. و بعد اخلاقی یا تعهد به ازدواج گویای این است فرد تا چه اندازه به رابطه اش با همسرش اعتقاد دارد و برای آن رابطه ارزش قائل است. که در نتایج بدست آمده از تحلیل بیشترین تاثیرگذاری را بر میزان رضایت زناشویی و کیفیت رابطه زوجین دارد. بعد تعهد ساختاری یا احساس تعهد در ازدواج به موانع و مسائل و محدودیت‌ها در ترک رابطه زناشویی و احساس اجبار به حفظ و تداوم آن اشاره می‌کند. به این معنا که هرچه احساس تعهد در رابطه افزایش یابد رضایتمندی در رابطه افزایش می‌یابد. بطور کلی زن و شوهری که تعهد بالاتری دارند در حل و مسائل زناشویی خود کمتر دچار مشکل می‌شوند و در حفظ رابطه خویش فعال‌تر می‌باشند.

علاوه بر این، نتایج تحلیل داده‌ها نشان دادند سبک‌های

نتایج مندرج در جدول ۴ نشان دادند ضریب همبستگی $F=11/75$ و $(P < 0/05)$ ، $R = 0/30$ می‌باشد. ضریب تعیین نشان می‌دهد که ۰/۰۹ درصد تغییرات متغیر ملاک رضایت زناشویی توسط متغیرهای پیش‌بین تعیین می‌شود و همچنین در مدل رگرسیون متغیرهای پیش‌بین سبک‌های دلبستگی ایمن روی متغیر ملاک رضایت زناشویی معنی‌دار نشد در حالی که سبک‌های ناایمن اجتنابی و اضطرابی روی متغیر رضایت زناشویی معنا دار شدند. مقدار آماره t بزرگتر از ۱/۹۶ می‌باشد و سطح معنی‌داری $(P < 0/05)$ نشان می‌دهند. در نتیجه سبک‌های دلبستگی ناایمن اجتنابی و اضطرابی در یک رابطه معکوس رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس متغیرهای همدلی، تعهد زناشویی و سبک‌های دلبستگی در زنان متأهل بود. یافته‌ها نشان می‌دهند همدلی و خرده مقیاس‌های آن نقش تاثیرگذاری بر پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند. با توجه به اینکه همدلی موجب می‌شود زوجین بتوانند از دریچه دید همسرشان به مسائل نگاه کنند که باعث می‌شود نسبت به یکدیگر توجه بیشتری از خود نشان دهند و به گفته‌های همسرشان اعتبار دهند و این امر موجب بوجود آمدن حس ارزشمندی و احترام و درک شدگی در طرف مقابل می‌شود که بهبود روابط زناشویی و الگوهای ارتباطی، کاهش سوء تفاهم‌ها و افزایش میزان رضایت زناشویی و زندگی مشترک بدنبال خواهد داشت. پژوهش لانگ [۲۶] نیز همسو با نتایج پژوهش حاضر نشان داد زمانی که همسران بتوانند جهان را از دیدگاه یکدیگر ببینند و همدیگر را از زاویه دید خود و شریک خود به جای دیگران ببینند، این توجه و تمرکز منجر به رابطه‌ای می‌شود که در آن رضایت آن‌ها افزایش می‌یابد و موجب استحکام بیشتر روابطشان می‌شود. در تحقیقات متعدد دیگری از جمله: [۹]، [۲۷]، [۲۸]، [۲۹]، [۳۰]، [۳۱] به وجود این رابطه همدلی با رضایت زناشویی اشاره شده است که با یافته‌های این پژوهش همسو می‌باشند. از طرفی یافته‌های این پژوهش نشان دادند هرچه همسران با شریک زندگی شان از همدلی بیشتری برخوردار باشند، سطح رضایت زوجین از زندگی مشترک افزایش می‌یابد. بطور مثال وقتی یکی از همسران دچار مسئله ناراحت‌کننده‌ای می‌شود و موضوع را با همسرش که از مهارت همدلی قوی برخوردار است مطرح می‌کند احساس درک شدگی می‌کند و در واقع شرایط سخت روانی را می‌تواند با کمک و تکیه به همسرش راحت‌تر بگذراند و

تحریک پذیر و وابسته اند. به همین دلیل نگرانند تا همسرشان آنان را طرد نکند. افراد با سبک نایمن اجتنابی از مهارت های ارتباطی و اجتماعی کمتری برخوردارند. سعی می کنند احساسات آسیب پذیر شان را از نگاه دیگران پنهان کنند و نسبت به دیگران همدلی پایین تری دارند و هرگز آنها را قابل اتکا و اعتماد نمی دانند. نسبت به دیگران انتقادگر هستند در صورتی که در برابر انتقاد از خودشان به شدت حساس هستند و تمایل به گوشه گیری دارند و منفعلانه رفتار می کنند [۴۰]. این افراد جوری رفتار می کنند که همسرانشان فکر می کنند آنها نیاز به حمایت و همراهی ندارند در نتیجه یک زندگی مشترک سرد از نظر عاطفی و عاری از هر گونه هیجان های لذت بخش را تجربه می کنند که به دلزدگی و نارضایتی می انجامد. زن و شوهر آگاهانه تصمیم میگیرند از نظر جنسی و عاطفی نسبت به شریک خود وفادار باشند؛ بنابراین چه از نظر ارزشهای مذهبی و چه از نظر ارزشهای شخصی، بروز رابطه نامشروع افول از وضعیت ایده آل اولیه محسوب میشود [۴۱]. این پژوهش نشان می دهد هر چقدر سطح دل بستگی نایمن اجتنابی و یا اضطرابی افزایش یابد به همان میزان سطح رضایت زناشویی کاهش می یابد. این امر نشان دهنده این است که سبک های دل بستگی روی رضایت زناشویی به شدت تاثیر گذارند.

محدودیت های پژوهش

از جمله محدودیت های می توان به این موضوع اشاره کرد که پژوهش حاضر روی زنان متأهل تهرانی دارای سابقه حداقل سال ۲ و محدوده سنی ۲۰ تا ۶۰ سال انجام شده است لذا نتایج قابل تعمیم به مردان دیگر مکان های جغرافیایی نیست. روش نمونه گیری غیر احتمالی توانایی تعمیم دهی نتایج کاهش می یابد. یافته های این پژوهش با توجه به تغییر شرایط جامعه قابل تغییر می باشد. و بدلیل اجرا در فضای مجازی یافته های پژوهش ممکن است تحت تاثیر شرایط اجرا قرار گرفته باشند.

پیشنهاد های پژوهشی

در پژوهش های آتی پیشنهاد می شود پرسشنامه ها در بین مردان نیز توزیع شود تا بتوان یافته های بدست آمده بین هر دو جنس مورد مقایسه قرار بگیرد و نتایج نیز به گروه مردان هم تعمیم داده شود. همچنین از روش های دقیق تر دیگر نمونه گیری استفاده شود تا درجه اعتبار یافته ها افزایش یابد علاوه بر این، پژوهش روی زنان متأهل شهرهای دیگر نیز انجام شود در فرهنگ ها و اقوام دیگر مورد بررسی قرار گیرد تا نتایج یافته ها را بتوان در صورت معنادار بودن تعمیم داد.

دل بستگی نا ایمن اضطرابی و اجتنابی در یک رابطه معکوس رضایت زناشویی را پیش بینی می کنند به این معنا که هر چه میزان دل بستگی نایمن (اجتنابی و اضطرابی) در زوجین بیشتر به همان میزان رضایت شان از زندگی مشترک کاهش می یابد. و از طرف دیگر در این پژوهش بین سبک دل بستگی ایمن و رضایت زناشویی رابطه معناداری وجود نداشت. همسو با این نتایج پژوهش هایی انجام شده است، نصری و طاهری [۲۸] در پژوهشی با عنوان رابطه بین سبک های دل بستگی، نشخوار فکری، همدلی، بخشایش و رضایت زناشویی در شهر تهران به این نتیجه دست یافتند که بین رضایت زناشویی و سبک دل بستگی ایمن رابطه مثبت و با سبک های نایمن اجتنابی و دوسوگرا رابطه منفی معنادار وجود دارد. عزیز و بیراوند [۳۵] در بررسی همبستگی سبک های دل بستگی با رضایت زناشویی در پرستاران زن شاغل یافته های حاصل نشان دادند: بین سبک دل بستگی ایمن و رضایت زناشویی همبستگی مثبت و با دل بستگی نایمن اجتنابی همبستگی منفی وجود دارد. در حالی که بین رضایت زناشویی و سبک نایمن دوسوگرا همبستگی وجود ندارد که همین نتیجه نا همسو با نتیجه پژوهش حاضر است. علاوه بر این، یافته های پژوهش های [۳۶]، [۳۷]، [۳۸]، [۳۹] با پژوهش حاضر همسو بودند. سبک های دل بستگی می تواند عامل قوی تاثیر گذاری در روابط زناشویی و حفظ و تداوم آن باشد بطوری که افرادی که دارای سبک دل بستگی ایمن هستند رضایت بیشتری از زندگی مشترک خویش دارند این افراد از اعتماد به نفس بالاتری برخوردارند و ترس و نگرانی از طرد شدن یا مورد قضاوت دیگران قرار بگیرند ندارند به دیگران به راحتی اعتماد می کنند و در مواقع ضروری از دیگران کمک می گیرند و به آنها کمک می کنند. کالینز^۱ نیز معتقد است این افراد در روابط و تعاملات با دیگران دارای هیجانات مثبت و اعتماد بالایی هستند و شخصیت خویش را دوست داشتنی می دانند در زندگی زناشویی و روابط جنسی به عشق، ماندگاری و جاودانگی آن اعتقاد دارند. روابطشان در بزرگسالی موزون، رضایتمند و همراه با صمیمیت است. به راحتی جنبه های مثبت و منفی احساسات را در نظر می گیرند. افراد دو سبک دل بستگی نایمن اجتنابی و نایمن اضطرابی یا دوسوگرا از اعتماد به نفس کمتری نسبت به افراد ایمن برخوردارند به دیگران به راحتی اعتماد نمی کنند و یا مدام نگرانند که طرف مقابل آنها را طرد و یا ترک کند. این افراد خودشان را بی کفایت می دانند و تصور می کنند دیگران هم آنها را بی کفایت می بینند. این افراد مطمئن نیستند دوست داشتنی باشند و شایستگی عشق ورزیدن و حمایت توسط همسرشان را داشته باشند و بطور کلی گوش بزننگ،

¹ Collins, N. L.

- Affective, cognitive, and conative components of relationship commitment. *Personality and social psychology bulletin*. 2001; 27(9), 1190-1203.
- 11-Amato PR. Tension between institutional and individual views of marriage. *Journal of Marriage and the Family*. 2004; 959-965.
- 12- Adams JM, Jones WH. The conceptualization of marital commitment: An integrative analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1997; 72(5), 1177-1196.
- ۱۳- آقامحمد کاشی دلارام. رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تعهد زناشویی با رضایت زناشویی. *مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*. ۱۳۹۸، ۴(۴۰): ۱۶-۱.
- 14- Hui S K A, Lindsey CR, Elliott TR. Church attendance and marital commitment beliefs of undergraduate women. *Journal of applied social psychology*. 2007; 37(3), 501-514.
- 15- Strachman A, Gable, SL. Approach and avoidance relationship commitment. *Motivation and Emotion*. 2006; 30(2), 117-126.
- ۱۶- عزیززاده فرد سوسن، رزاقی مریم. بررسی مدل ساختاری رابطه رضایت زناشویی با بنیانهای شناختی- اخلاقی و تعهد زناشویی. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*. ۱۴۰۰؛ ۲۸۲-۲۵۹.
- 17- Kimberly RA, Baker AT. Attachment styles, alcohol, and childhood experiences of abuse: An analysis of physical violence in dating couples. *Violence and victims*. 2008; 23(1), 52-65.
- 18- Hazan C, Shaver PR. Attachment as an organizational framework for research on close relationships. *Psychological inquiry*. 1994; 5(1), 1-22.
- ۱۹- هومن حیدر علی. مدل یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل (با اصلاحات). تهران: انتشارات سمت. ۱۳۹۵.
- 20- Mehrabian A, Epstein N. A measure of emotional empathy. *Journal of Personality*. 1972; 40(4), 525-543.
- ۲۱- زرشقای مسعود، نوری ابوالقاسم، عریضی حمیدرضا. کفایت شاخص‌های روان‌سنجی نسخه ی فارسی مقیاس همدلی هیجانی متعادل. *فصلنامه علمی- پژوهشی روشها و مدل‌های روانشناختی*. ۱۳۸۹؛ ۱(۱): ۵۰-۳۹.
- ۲۲- محمدی بهناز، زهراکار کیانوش، داورنیا رضا، شاکرمی محمد. بررسی نقش دینداری و ابعاد آن در پیش‌بینی تعهد زناشویی کارکنان سازمان بهزیستی خراسان
- تشریح و قدردانی**
- بدین وسیله از تمامی افرادی که با همکاری خود، ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند صمیمانه سپاسگزاریم.
- منابع**
- 1-Nietzel MT, Harris MJ. Creative ways to keep romance alive. 2008.
- ۲- کیانی چلمردی احمدرضا، شهبازی نگاره، حسن زاده افشین، جمشیدیان نائینی یاسمین. پیش‌بینی سازگاری، رضایت زناشویی و آشفتگی روانشناختی (افسردگی و اضطراب) در زنان متأهل براساس ادراک ازدواج والدین و سبک‌های دلبستگی. *نشریه علمی رویش روانشناسی*. ۱۴۰۰؛ ۱۰(۶): ۱-۱۰.
- 3- Bradbury TN, Fincham FD, Beach SR. Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of marriage and family*. 2000; 62(4), 964-980.
- ۴- سادات حسینی بهناز، نیکنام ماندانا. مهارت‌های ارتباطی و رضایت زناشویی: نقش تعدیل‌کننده اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مجازی. *فصلنامه پژوهش‌های نوین روانشناختی*. ۱۳۹۹؛ ۱۵(۵۸): ۸۰-۹۶.
- ۵- احمدی اردکانی زهرا، فاطمی عقدا نسرین. رابطه سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی با میانجی‌گری بخشش و همدلی: بررسی یک مدل. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد*. ۱۳۹۸؛ ۶۲(۱،۴): ۲۵-۱۵.
- 6- Oprisan E, Cristea D. A few variables of influence in the concept of marital satisfaction. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2012; 33, 468-472.
- ۷- عباسی لیلی، آزاد فلاح پرویز، فتحی آشتیانی علی، فراهانی حجت‌الله. ارتباط بین روابط ابعاد موضوعی و رضایت زناشویی. *دو فصلنامه روانشناسی بالینی و شخصیت*. ۱۴۰۰؛ ۱۹(۱): ۹۲-۸۱.
- ۸- زارع درخشان، احترام، روشن چسلی، رسول. رابطه بین رضایت جنسی، خودکارآمدی جنسی و شادکامی بر رضایت زناشویی: نقش میانجی‌ناگویی هیجانی. *دو فصلنامه روانشناسی بالینی و شخصیت*. ۱۳۹۹؛ ۱۸(۱): ۱-۱۶.
- ۹- رجبی غلامرضا، کریمی وردنجانی محمد، تقی‌پور منوچهر. ارزیابی مدل رابطه بین خانواده‌اصلی و رضایت زناشویی با میانجی‌گری‌های تعهد زناشویی و همدلی زناشویی در پرستاران. *مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه*. ۱۳۹۷؛ ۱۶(۶): ۴۳۲-۴۴۴.
- 10-Arriaga XB, Agnew CR. Being committed:

- شمالی. دین و سلامت. ۱۳۹۳؛ ۲(۱): ۲۳-۱۵.
- روانشناسی. ۱۳۹۹؛ ۹(۸): ۳۰-۱۹.
- ۳۳- مرتضایی نسترن، رضازاده سیدمحمد رضا. نقش میانجی تعهد زناشویی در رابطه بین ادراک انصاف و رضایت‌مندی زناشویی. فصلنامه کاربردی پژوهش‌های روانشناختی. ۱۳۹۹؛ ۱۱(۴): ۲۹۲-۲۸۱.
- 34- Hou Y, Jiang F, Wang X. Marital commitment, communication and marital satisfaction: An analysis based on actor-partner interdependence model. *International Journal of Psychology*. 2019; 54(3), 369-376.
- ۳۵- عزیزی امیر، بیرانوند حدیث. همبستگی سبک‌های دلبستگی با رضایت زناشویی در پرستاران زن شاغل. پژوهش توانبخشی در پرستاری. ۱۳۹۶؛ ۴(۲): ۸-۱۴.
- ۳۶- صدیقی فائزه، دوکانه‌ای فرد فریده، رضاخانی سیمین دخت. الگوی ساختاری رضایت زناشویی براساس ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی با میانجیگری راهبردهای مقابله‌ای. *مجله علمی- پژوهشی علوم روانشناختی*. ۱۳۹۹؛ ۱۹(۹۵): ۱۴۸۶-۱۴۷۵.
- 37- Bedair K, Hamza E A, Gladding ST. Attachment Style, Marital Satisfaction, and Mutual Support Attachment Style in Qatar. *The Family Journal*. 2020; 28(3), 329-336.
- 38- Givertz M, Woszidlo A, Serine C, Jia Q. Direct and indirect effects of attachment orientation on relationship quality and constraint commitment in married couples. *Journal of Family Studies*. 2019; 25(2), 133-150.
- 39- Challan F D S. Effect of attachment styles on marital satisfaction. *Shan lax International Journal of Arts, Science and Humanities*. 2018; 5(4), 254-263.
- ۴۰- قربان پور لقمانی امیر، دهقان فاطمه، کریمی فاطمه، رضایی سجاد. نقش سبک‌های دلبستگی، سبک‌های عشق ورزی و ابرازگری هیجان در پیش‌بینی شادکامی معلمان متأهل. *پژوهشنامه روانشناسی مثبت*. ۱۳۹۸؛ ۴(۲۰): ۳۴-۱۵.
- ۴۱- ذوالفقاری داود، محمدخانی شهرام، مهدویان علیرضا، اکبری مهدی. مدل فراتشخیصی التیام از خیانت زناشویی با تاکید بر نقش فراشناخت‌ها، طرحواره‌ها، صمیمیت، کارآمدی هیجانی و بخشش. *دوفصلنامه علمی روانشناسی بالینی و شخصیت*، پیاپی ۳۶، بهار و تابستان ۱۴۰۰؛ ۱۹(۱): ۳۹-.
- ۲۳- پاک دامن شهلا. بررسی ارتباط بین دلبستگی و جامعه طلبی در نوجوانی. پایان‌نامه دکترای روان‌شناسی: دانشگاه تهران؛ ۱۳۸۰.
- ۲۴- سعیدیان اصل محسن، خاززاده مصطفی، حسنی جعفر، ادیسی فروغ. ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس حالت دلبستگی. *فصلنامه پژوهش در سلامت روانشناختی*. ۱۳۹۱؛ ۶(۱): ۶۶-۷۸.
- ۲۵- ثنائی باقر. مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج. تهران: موسسه انتشارات بعثت. ۱۳۹۶.
- 26- Long EC. Maintaining a Stable Marriage: Perspective Taking as a Predictor or a Propensity to Divorce. *Journal of Divorce & Remarriage*. 1994; 21(1-2), 121-138.
- ۲۷- نادری لیلا، مولوی حسین، نوری ابوالقاسم. (۱۳۹۶). پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین شهر اصفهان بر اساس همدلی و بخشودن. دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی. ۱۳۹۶؛ ۱۶(۴): ۶۹-۷۵.
- ۲۸- نصری صادق، طاهری غسل. رابطه بین سبک‌های دلبستگی، نشخوار فکری، همدلی، بخشایش و رضایت زناشویی. *کنگره انجمن روانشناسی ایران*، ۱۳۹۶.
- ۲۹- جعفرخانی زهره، صدقی مریم، شعبانیان گلناز، منطری توکلی وحید. بررسی مقایسه سازگاری زناشویی، همدلی و عاطفه مثبت و منفی زنان بارور و نابارور شهر کرمان. زن و مطالعات خانواده. ۱۳۹۶؛ ۱۰(۳۸): ۱۱۹-۱۳۶.
- 30- Jung SY. The Relationship between the Covert Narcissism and Marital Satisfaction of Korean-Americans: The Mediating Effects of Forgiveness and Empathy. *The Journal of the Korea Contents Association* 2019; 19(8), 412-426.
- 31- MacDonald B, James J, Watson CI. Artificial empathy in social robots: An analysis of emotions in speech. In 2018 27th IEEE International Symposium on Robot and Human Interactive Communication. 2018, August (RO-MAN) (pp. 632-637). IEEE.
- ۳۲- موسوی سیده فاطمه، ابویی مهریزی مطهره. مقایسه خودتعیین‌گری در رابطه زناشویی، تعهد به همسر و رضایت زناشویی در زنان و مردان بدون و دارای تعارض زناشویی. *مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره*. نشریه رویش